

B.A [PART -II] [SEMESTER-III] [CBCS]EXAMINATION Oct/ Nov, 2023

Political Science Paper No. III (DSC D-7)

Political Process of India

Sub code-73376/77676

Day & Date-Wednesday, 29/11/2023

Time -02.00pm to 04.00pm

Total Marks- 50

Instructions- 1] All questions are compulsory.

2] Figures to the right indicate full marks.

Q.1: Complete the following sentences by choosing correct alternatives [10]

1. In India, the Code of Conduct of Elections was implemented by

- (a) Shakhdar (b) Lingdoh (c) T. N. Seshan (d) B. B. Tandon

2. India is a state.

- (a) Religious (b) Secular (c) Unreligious (d) Religious

3.post has been constitutionally provided for checking the financial accounts of the Central Government and the States Government

- (a) Attorney General (b) Comptroller and Auditor General

- (c) Ombudsman (d) Treasury Officer

4. The..... Annexure of the Constitution of India enumerates the powers of the Central Government and the State Governments.

- (a) Fifth (b) Seventh (c) Eighth (d) Tenth

5. As per the recommendation of the Tarkunde Committee, members in the Election Commission was increased in the year 1996.

- (a) three (b) ten (c) five (d) six

6. The Chief Election Commissioner can hold office till his age of

- (a) 58 (b) 60 (c) 65 (d) 70

7.party was in power from 1977 to 1980.

- (a) Congress (b) Janata Party (c) Communist (d) Telugu Desam

8. In the 17th Lok Sabha election the Shiv Sena got seats.

- (a) 320 (b) 18 (c) 22 (d) 12

9. Trinamool Congress Party was founded in Kolkata in 1998 by.....

- (a) Sonia Gandhi (b) Jayalalitha (c) Mamata Banerjee (d) None of these

10. Poverty alleviation, green revolution, 20-point program, employment guarantee scheme were announced by

- (a) Communist Party (b) National Congress

(c) Nationalist Congress Party (d) Akali Dal

Q. 2. Write detail answers of the following question. [20]

1. Explain the influence of casteism on Indian politics.

or

Explain the changing nature of centre-state relationship in Indian federal system.

2. Explain the reforms to prevent crime in electoral politics.

or

State the composition of the Election Commission of India and explain its powers and functions.

Q. 3. Write Short notes. (Any Four) [20]

(a) Feature of Federal Government

(b) Role of the Governor in Centre-State Administrative Relations

(c) National Congress Party.

(d) Religion and communal politics

(e) Regionalism.

(f) Challenge of corruption

मराठी रुपांतर

प्रश्न : योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. (१०)

१. भारतात यांनी निवडणुकीची आचारसंहिता खऱ्या अर्थाने राबविली.

(अ) शकधर (ब) लिंगडोह (क) टी. एन. शेषन (ड) बी. बी. टंडन

२. भारत हेस्वरूपाचे राज्य आहे.

(अ) धार्मिक (ब) धर्मनिरपेक्ष (क) धर्मबाह्य (ड) धर्माधिष्ठित

३. केंद्र सरकारचे व घटक राज्यांचे आर्थिक हिशेब तपासण्यासाठी..... या पदाची घटनात्मक तरतूद केलेली आहे.

(अ) महान्यायवादी (ब) नियंत्रक व महालेखापरीक्षक (क) लोकपाल (ड) कोषाधिकारी

४. भारतीय राज्यघटनेच्या..... परिशिष्टात केंद्र सरकार व राज्य सरकार यांच्या अधिकारांच्या विषय याद्या दिलेल्या आहेत.

(अ) पाचव्या (ब) सातव्या (क) आठव्या (ड) दहाव्या

५. तारकुंडे समितीच्या शिफारशीनुसार १९९६ साली निर्वाचन आयोगातील सदस्य संख्या.....करण्यात आली.

(अ) तीन (ब) दहा (क) पाच (ड) सहा

६. मुख्य निर्वाचन आयुक्त आपल्या वयाच्या व्या वर्षापर्यंत आपल्या पदावर राहू शकतो.

(अ) ५८ (ब) ६० (क) ६५ (ड) ७०

७. १९७७ ते १९८० या काळात..... या पक्षाचे केंद्र सरकार सत्तेवर होते.

(अ) काँग्रेस (ब) जनता पक्ष (क) साम्यवादी (ड) तेलगू देसम्

८. १७ व्या लोकसभेत शिवसेना या पक्षाला जागा मिळाल्या.

(अ) ३२० (ब) १८ (क) २२ (ड) १२

९. १९९८ साली..... यांनी कोलकाता येथे तृणमूल काँग्रेस पक्षाची स्थापना केली.

(ब) सोनिया गांधी (क) (ड) जयललिता (अ) श्रीमती ममता बॅनर्जी (ड) यापैकी एकही नाही

१०. गरिबी हटाव, हरित क्रांती, २० कलमी कार्यक्रम, रोजगार हमी योजना हे कार्यक्रम.....या राजकीय पक्षाने जाहीर केले.

(अ) साम्यवादी पक्ष (ब) राष्ट्रीय काँग्रेस (क) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष (ड) अकाली दल

प्रश्न २. दीर्घोत्तरी प्रश्न :

(२०)

१. भारतीय राजकारणावरील जातीयतेचा प्रभाव स्पष्ट करा.

किंवा

भारतीय संघराज्यपद्धतीमधील केंद्र-राज्य संबंधाचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा.

२. निवडणुकीच्या राजकारणातील गुन्हेगारीस प्रतिबंध करण्यासंबंधीच्या सुधारणा स्पष्ट करा.

किंवा

भारतीय निर्वाचन आयोगाची रचना सांगून त्याचे अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

(१०)

(अ) संघराज्याची वैशिष्टे

(ब) केंद्र-राज्य प्रशासकीय संबंधातील राज्यपालाची भूमिका

(क) राष्ट्रीय काँग्रेस पक्ष.

(ड) धर्म आणि जमातवादी राजकारण

(इ) प्रादेशिकतावाद.

(फ) भ्रष्टाचाराचे आव्हान